

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2012/13:37

Stenografiska
uppteckningar
2012/13:37

Tisdagen den 21 maj

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 22 maj 2013

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Härmed förklarar jag sammanträdet öppnat. Jag vill hälsa statsminister Fredrik Reinfeldt med medarbetare välkomna till EU-nämnden och lämnar samtidigt ordet till statsministern.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande och ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Europeiska rådet möts alltså i morgon onsdag för att under en halv dag diskutera två frågor som båda är viktiga för Europas ekonomiska utveckling, nämligen energi- och skattefrågor. Det är ett av flera möten som Europeiska rådets ordförande Herman Van Rompuy kommer att genomföra med tematiska diskussioner. Tanken är att genomföra flera sådana möten under hösten och vintern för att bidra till det ämnesmässigt bredare vårtoppmöte som vi förutser 2014. Då kommer hela EU 2020-strategin, alltså EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi, att diskuteras.

Herr ordförande! För en bedömning av den europeiska energisituationen och energipolitiken är det bra att lite närmare granska fördelningen mellan de europeiska energikällorna likväl som utvecklingen på den globala marknaden.

Energimixen i Europa skiljer sig väsentligt åt mellan olika medlemsstater. Beroendet av fossila bränslen är mycket större i andra medlemsländer än i Sverige. I genomsnitt kommer inom EU endast strax över 10 procent från förnybara energikällor som vattenkraft och vindkraft. Sverige har den högsta andelen förnybar energi och är på god väg att nå vår målsättning om 50 procent förnybar energi fram till 2020.

Europas importberoende har ökat under de senaste 20 åren och förutses öka till mer än 80 procent fram till 2035 när det gäller olja och gas. Vår import av råolja domineras av ett fåtal leverantörer – Ryssland, OPEC-länderna och Norge. Enligt det internationella energiorganet IEA förväntas den globala efterfrågan på energi öka med mer än en tredjedel under perioden fram till 2035. Det är framför allt Kina, Indien och Mellanöstern som står för större delen av denna ökning.

Ökad global efterfrågan på energi får givetvis konsekvenser även för prisbilden i Europa, särskilt i länder som inte har så många olika leverantörer eller distributionsvägar. Skillnader i elpriser avgörs i hög grad fortfarande av priserna på fossila bränslen.

Den senaste tidens uppgång i den inhemska produktionen av olja och gas i USA, särskilt skiffergas, leder till en växande klyfta mellan de energipriser som EU respektive den amerikanska industrin betalar. Under 2012 var industrins gaspriser mer än fyra gånger lägre i USA än i Europa. Som en konsekvens av dessa lägre energipriser i USA ser vi att flera amerikanska företag nu återvänder hem med produktionsenheter från asiatiska länder.

En annan för vårt klimat mycket olycklig konsekvens av den amerikanska skiffergasboomen är den ökade användningen av kol i Europas kraftverk. Detta ger i sin tur stora koldioxidutsläpp. Den stora förbrukningen av gas i USA frigör nämligen amerikansk export av kol till EU, och detta till sjunkande priser. EU:s förbrukning av kol ökade med 2 procent och importen med nästan 9 procent under de första elva månaderna av 2012 jämfört med 2011.

En annan del av förklaringen till varför kolförbrukningen ökar ligger i det tyska beslutet att avveckla all kärnkraft. Samtidigt blir konsumenternas energiutgifter i Europa allt högre och står för en växande andel av hushållens utgifter. Detta är delvis en följd av den ökade globala efterfrågan på energi, men det är också till stor del beroende av medlemsstaternas egna beslut om avgifter och skatter. Nästan en tredjedel av energipriset består i genomsnitt av just avgifter av olika slag och skatter.

Herr ordförande! Vad kan då EU göra så att medlemsländernas energipolitik utformas på ett sätt som både värnar vårt klimat och bidrar till tillväxt och sysselsättning? Det är viktigt att komma ihåg att EU redan har fattat ett antal beslut på området och som nu är på väg att genomföras. Vid vårt toppmöte 2007 antogs de så kallade 20-20-20-målen som ska vara uppfyllda till just år 2020, det vill säga reducera koldioxidutsläppen med 20 procent, öka andelen förnybara energikällor upp till 20 procent samt öka energieffektiviteten med 20 procent.

Samtidigt med dessa mål antogs en energipolitisk handlingsplan där bland annat fullbordandet av den inre marknaden för energi pekades ut som en viktig åtgärd. I oktober 2009 beslutade dessutom EU att utsläppen av växthusgaser ska minska med 80 och upp till 95 procent fram till 2050.

Från svensk sida är vi angelägna om att lyfta fram behovet av ett helhetsperspektiv i den europeiska energidiskussionen. Sverige stöder fullbordandet av den inre marknaden fram till 2014, men denna inre marknad måste vara baserad på korrekta prissignaler, prissignaler som även speglar koldioxidkostnaderna. Detta är en förutsättning för att klimat- och energimålen ska uppnås på ett kostnadseffektivt sätt. Energipolitiken kan inte frikopplas från vår klimatpolitik. Sverige driver i stället att energipolitiken ska utformas så att den möjliggör uppfyllandet av en ambitiös klimatpolitik.

Sverige har sedan 1991 en koldioxidskatt för att marknadspriserna ska reflektera kostnaderna för utsläppen. Vi använder också andra ekonomiska styrmedel, till exempel elcertifikat för förnybar el. I detta sammanhang är det viktigt att komma ihåg att omställningen till ett hållbart

energisystem även kan innebära nya affärsmöjligheter och konkurrensfördelar. Energieffektivisering är ett mycket konkret exempel på detta. Samtidigt som utsläppen av växthusgaser minskar sänker företagen sina kostnader på sikt och blir mer konkurrenskraftiga.

Allt detta kommer jag att lyfta fram i diskussionen vid toppmötet om den europeiska energipolitiken.

Herr ordförande! Den andra frågan som kommer att diskuteras vid toppmötet handlar om skatteflykt, skattebedrägerier och skatteundandra-gande. Det är frågor som vi från svensk sida genomgående fäster stor vikt vid men som nu blivit högprioriterade också på den europeiska agendan, och det är framför allt av två skäl.

För det första minskar skattebedrägeri och skatteflykt medlemslän-dernas förmåga att få in inkomster till statskassan. Det minskar därmed möjligheten att genomföra den ekonomiska politiken som ett land har valt. Detta blir särskilt tydligt vid tider av ekonomisk kris. Det uppskattas att EU förlorar mer än 1 000 miljarder euro per år på grund av undan-hållna skattemedel, det vill säga ungefär lika mycket som hela EU:s budget på sju år, som vi har diskuterat många gånger i nämnden.

För det andra handlar det om rättvisa. Att alla människor och företag följer och respekterar de skatteregler som finns är en förutsättning för social och politisk acceptans för den förda politiken. Europeiska rådets möte är ett välkommet tillfälle att ge en tydlig politisk signal om betydelsen av det arbete som måste intensifieras på nationell nivå, på EU-nivå och i det internationella samarbetet på detta område.

På EU-nivå finns i dag redan lagstiftning om ökad insyn och öppen-het, informationsutbyte och administrativt samarbete. Det finns också rekommendationer mot aggressiv skatteplanering och så kallade skatte-paradis. Nu har Frankrike, Storbritannien, Italien, Spanien och Tyskland tagit initiativ till ett brett automatiskt informationsutbyte om kapitalin-komster, det så kallade G5-initiativet.

Detta stöds av Sverige och många andra medlemsstater. Initiativet är viktigt och omfattar fler typer av kapitalinkomster än sparandedirektivet. Men för bästa möjliga samordning med andra regler om automatiskt informationsutbyte anser vi att arbetet bör drivas vidare i ett EU-sammanhang. På kort sikt är det också viktigt att det reviderade sparandedirektivet kommer på plats, särskilt med tanke på de kryphål som finns i det nuvarande direktivet. Vi anser att arbetet ska samordnas med det arbete som bedrivs i andra forum, främst OECD, om vem som ska ha den ledande rollen i olika delar av arbetet. Många problem går bara att komma till rätta med genom globala lösningar. I varje fråga ska huvud-ansvaret ligga hos den som är bäst lämpad.

Herr ordförande! Avsikten var också att Europeiska rådet vid detta möte skulle ha antagit en politisk överenskommelse om Europaparlamen-tets sammansättning inför valet 2014. Sammansättningen måste ses över eftersom Europaparlamentet får ha högst 751 medlemmar. Redan i dag har de 754 medlemmar baserat på ett undantag som löper ut i och med den nuvarande mandatperioden. Dessutom ska Kroatien tilldelas 12 plat-ser vid sin anslutning.

Europaparlamentet antog i mars i år ett förslag som innebär att Sve-rige får behålla sina 20 platser, detta till skillnad från det ursprungliga förslaget som skulle ha medfört att Sverige förlorade en plats. På grund

av invändningar som ett medlemsland rest mot Europaparlamentets förslag kommer frågan dock inte att behandlas vid detta möte utan skjutas fram till Europeiska rådets möte i juni.

Herr ordförande! Efter det negativa resultatet i folkomröstningen på Irland 2008 om Lissabonfördraget träffades en ny överenskommelse om kommissionens sammansättning. Den innebar att Europeiska kommissionen även fortsättningsvis skulle bestå av en medborgare från varje medlemsstat i stället för, som förslaget var, att minskas till två tredjedelar av antalet medlemsstater – detta för att gå Irland till mötes på ett av de områden som hade varit föremål för missnöje. Denna överenskommelse ska nu formaliseras genom ett beslut av Europeiska rådet. I det fallet förväntar jag mig ingen diskussion i frågan vid mötet.

Herr ordförande! Därmed är jag redo att svara på nämndens frågor.

Anf. 3 MARIE GRANLUND (S):

Ordförande! Jag vill tacka statsministern för redogörelsen inför morgondagens Europeiska råd. Toppmötet i morgon är väl inte det mest substantiella, men samtidigt är det skönt med ett toppmöte som inte präglas av kris utan faktiskt blickar framåt. Det är någonting som vi verkligen behöver.

Energi är en av de frågor som statsministern har redogjort för som ska diskuteras, och det är onekligen en väldigt viktig fråga. Att ställa om samhället till att bli långsiktigt hållbart är en av de största utmaningarna i vår tid, men det är självklart också en utmaning som innebär stora möjligheter om man hanterar den rätt.

De insatser som krävs inom energiområdet är inte bara bra för klimatet och för människors hälsa, utan de är också betydelsefulla för konkurrenskraften i de olika länderna. Det är som sagt viktigt att de här frågorna lyfts fram nu.

Vår utgångspunkt är att vi vill ha ett fossilfritt samhälle utan några utsläpp av växthusgaser och med hundra procent förnybar energi. När det gäller den gränsöverskridande energiinfrastrukturen vill vi framhålla att EU bör ha en samordnande roll.

Vi vill också framhålla något som inte nämns i slutsatserna, nämligen att det behövs nya bindande mål för förnybar energi efter 2020. Precis på samma sätt som Sverige skulle behöva en bred energiöverenskommelse, som vi socialdemokrater har poängterat vid ett flertal tillfällen, är det viktigt att Europa får en sådan, att man vet vilka spelregler som gäller för att företagen ska kunna investera och gå framåt. Därför skulle vi vilja att statsministern verkligen drev frågan om att det behövs nya bindande mål för förnybar energi efter 2020.

Så till detta med skatter. Det är självklart positivt, väldigt positivt till och med, att frågan om skattefusk av olika slag kommer upp på högsta politiska nivå i EU. Medan G20 och OECD tidigare har varit och är centrala aktörer på området har EU kommit i gång med det här arbetet först under senare tid. Nu hoppas vi att EU tar rejäla steg framåt vad gäller såväl skattebedrägeri och skatteundandragande som aggressiv skatteplanering och självklart gör gemensamma insatser mot skatteparadisen.

Att minska skattefusket handlar både om att stärka skatteintäkterna och om att skapa rättvisa konkurrensvillkor där oseriösa företagare inte tillåts mygla till sig fördelar. Självklart ska nolltolerans råda. Men en

halvering av fuskets på EU-nivå, som kommissionen har slagit fast, är ett bra steg på vägen. Potentialen är ju enorm. Beräkningar visar att skatteintäkter på ca 9 000 miljarder kronor per år försvinner inom EU på grund av skattebedrägerier, skatteundandragande och aggressiv skatteplanering. Summan motsvarar ungefär 18 000 kronor per EU-medborgare och kan jämföras med EU-ländernas samlade budgetunderskott 2012 på ungefär 4 600 miljarder kronor. Det är alltså gigantiska summor vi talar om.

Med en halvering av skattesvinnet skulle underskottet nästan raderas ut samtidigt som seriösa företagare skulle ges klart bättre möjligheter att konkurrera. Vi tycker att det är väldigt viktigt att Sverige är en drivande kraft i detta.

Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det finns nog inte några stora olikheter när det gäller det som Marie Granlund har nämnt. Det står också i slutsatserna att vi förutser att kommissionen driver på för ett ramverk kring klimatpolitiken efter 2020.

Jag ber dock nämnden notera vad jag sade i min inledning om vad som just nu sker på vår kontinent. Det som alltså sker är en förskjutning till ökad användning av fossila bränslen, inte minskning. Det finns en logik bakom detta som handlar om situationen i USA.

Låt oss inte göra oss några illusioner om den kraftiga delning som finns i Europa i synen på detta. Det är många som nu, med hänvisning till att inte hota sysselsättningen, talar emot att gå fram med hårdare prissättningsmekanismer i Europa. Detta sker i ett konkurrensläge där Asien och USA, som vi möter i öppen konkurrens när det gäller stora delar av våra industriföretag och vår exportverksamhet, möter en annan prisbild. Man har lägre återspeglning av koldioxideffekt på det sätt jag beskrev. Det talas mycket om detta i hela Europa.

Det land som förmodligen prissätter detta hårdast i hela Europa är Sverige med vår CO₂-skatt och hur vi använder vår omställning. Vi är också de som har kommit längst. Det är väldigt intressant; på kommissionens hemsida finns en redovisning av hur vi är på väg mot etappmålen, och där har Sverige gjort ett av de kraftigaste rycken i att öka den förnybara energiandelen mellan 2005 och 2010, från 39 upp till nära nog vårt mål om 49 procent. Det kan i sammanhanget noteras att ett land som Storbritannien har rört sig från 1 till 3 procent, detta sagt så att vi förstår vad vi talar om.

Det är så vår kontinent ser ut, och det är med den utgångspunkten vi ska förstå att det inte kommer att bli alldeles enkelt att ställa den typen av krav. Vi ska vara pådrivande, men realiteterna och påverkan på sysselsättningen kommer också att finnas med i rummet när vi talar om det.

Anf. 5 GUSTAV BLIX (M):

Herr ordförande! Tack för redogörelsen, statsministern! Det är som statsministern nämner väldigt viktiga frågor vi har att ta upp nu. De har stor bäring på såväl ekonomi och sysselsättning som miljö och klimat.

Vad gäller just energifrågorna spelar det en enorm roll för sysselsättningen i Europa att vi klarar av att förse Europas industrier och konsumenter med energi till rimliga priser. Sett ur det perspektivet är det en lovvärd och viktig ambition att vi också klarar av att bygga en gemensam

och effektiv energinfrastruktur. En bärande del i detta är att vi lyckas knyta ihop de olika energiproducenterna i Europa med konsumenterna, antingen de är företag eller privatpersoner.

Det kräver ganska omfattande investeringar, och här vet jag att Sverige har varit kraftfullt drivande för att se till att investeringarna ska baseras på marknadsprincipen. Det innebär att de som ska ha nytta av distributionen av energi, alltså i slutändan konsumenterna – antingen det är företag eller privatpersoner – också får vara med och bära kostnaden för investeringen. Det handlar om att det ska bli lönsamma investeringar som kommer på plats och inte nödvändigtvis de investeringar som annars hade kunnat komma av regionalpolitiska skäl eller av skäl som har med politiskt inflytande eller särintressen att göra.

Det här står nu kvar i slutsatserna men är också en fråga för pågående diskussion, inte minst i takt med att stater runt om i Europa vill få fart på tillväxten genom att öka investeringarna. Min fråga till statsministern är: Hur bedömer statsministern läget att vi ska få ha kvar den här skrivningen i slutsatserna, och, än viktigare, att det här blir den bärande principen när länderna sedan steg för steg genomför de viktiga infrastrukturinvesteringarna? Det handlar om att vi på sikt kanske kan minska gapet till andra länder vad gäller produktionskostnader och konsumtionskostnader av energi. Vi behöver nämligen energi i vår vardag för att vardagen ska gå ihop och för att vi ska kunna producera saker för både vårt eget och andras behov.

Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Sverige ingår i en grupp länder – den är inte så stor, men ändå – som tycker att marknadsprissättning ska råda och att vi ska betrakta detta som steg som tas mot en allt bättre integrerad marknad.

Varför vill vi ha marknadsprissättning? Jo, vi menar att det inte bara är mer resurseffektivt utan dessutom sättet att kunna föra in olika former av styrmedel. Vi använder alltså CO₂-skatter, utsläppshandel och certifikatssystem för att växla in det förnybara. Det är först när man tillåter fullt genomslag av marknadsprissättning som den typen av prisstyrning får sitt genomslag.

Dessutom vet vi vad förespråkarna av andra metoder tycker; de tycker om prisreglering, väldigt ofta med utgångspunkten att fattiga befolkningar inte har råd att betala höga energipriser. Alltså är det ett uttalat önskemål att snarare hålla nere energipriser så mycket det bara går och därmed minska att prisimpulser når fram, vilket i realiteten gör att det blir en ökad energianvändning – detta i sin tur baserat på ett Europa där 90 procent av energiproduktionen fortsatt kommer från fossila bränslen. Det är alltså otroligt viktigt vilket ställningstagande man gör.

Det möter också hela diskussionen om hur dessa investeringar ska komma på plats. Vi bör notera att det irländska ordförandeskapet ersätts av ett litauiskt ordförandeskap. Jag har träffat den nya premiärministern, och det är välkända litauiska positioner. I den delen av Europa handlar det mycket om att komma ur en situation där man är beroende av försörjning från ett annat land, och det ska dessutom möjliggöras genom att man bygger ut energinfrastrukturen. Helst ska också någon annan betala, och där kommer just detta in.

Vi menar att det inte är så det ska gå till. Även här måste marknadsmekanismer råda, och även här måste huvudsakligen marknadsaktörerna i vad som ju, om vi ser till hela energiproduktionen i Europa, är en mycket resursstark industri bära dessa kostnader. Ord står dock mot ord i Europa när det gäller synsätt kring detta.

Dessutom ska vi notera att det när man menar att man ska komma ur ett beroende väldigt ofta handlar om att kunna använda annat fossilbränsle från annat håll. Det handlar inte alls så ofta som vi skulle vilja om verklig klimatstyrning över till det som är förnybart. Återigen: Flera länder rör sig nerifrån en 2-procentsnivå upp till 3 eller 4. I huvuddelen av Europa är fossilbränsleberoendet fortsatt totalt, och det som ibland sker är att man byter från ett fossilbränsle till ett annat. Det är den utvecklingen vi har att försöka skynda på.

Jag delar helt uppfattningen att vi ska vara rösten för att marknadsintegrerat använda styrmekanismer och använda prismekanismerna. Vi har några länder med oss, men väldigt många länder – en numerär majoritet när vi sitter vid bordet – tycker annorlunda.

Anf. 7 ULF HOLM (MP):

Herr ordförande! Tack så mycket för redogörelsen, statsministern!

När jag tittar på energiavsnittet gör jag väl mest bedömningen: Vad är nytt? Väldigt mycket av detta, eller allt, har ju nämnts tidigare. Jag ser inte att EU-toppmötet tar några nya steg framåt, utan man nämner sådant som har varit uppe tidigare. Man lägger fram lite nya initiativ, men det är inga nya frågor eller nya mål. Det är jag lite besviken på, och därför hade jag hoppats på att statsministern skulle ta tillfället i akt att lyfta upp debatten lite, blicka lite längre fram och lägga fram nya förslag på vad EU kan göra.

Det finns nämligen mycket man kan göra. Det behövs till exempel att man för fram frågan om koldioxidskatt på EU-nivå. Vi har väldigt goda erfarenheter av den i Sverige, och det kan man tipsa andra länder om. Vi behöver också ett större avsnitt om energieffektiviseringar. Det nämns i texterna, men det är inte särskilt konkret och det finns inga nya initiativ när det gäller vad medlemsländerna kan göra. Vi behöver även, som Marie Granlund nämnde tidigare, nya bindande mål efter 2020. Det skulle också vara väldigt bra att få med i sluttexterna. Därför blev jag lite besviken på att det inte var någonting nytt.

När det gäller beskattningsfrågan tycker jag att de slutsatser som finns är väldigt bra, för där finns nya initiativ när det gäller vad som ska göras. Det är viktigt att medlemsstaterna gör någonting konkret åt de här sakerna, för det handlar om väldigt stora belopp vi skulle kunna använda till bättre saker än att gynna vissa företag som håller undan vinster och så vidare.

Jag skulle vilja fråga statsministern vilka förslag från andra länder som väntas komma upp på mötet. Statsministern nämner om och om igen att det är så problematiskt och att andra länder vill ha andra saker än vad Sverige eller statsministern vill. Vilka förslag förväntar sig statsministern kan läggas fram på mötet?

Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag förväntar mig egentligen inte annat än att slutsatstexten går igenom ganska ograverat. Jag tror att det är rätt väl förarbetat, och det återspeglar också att det är ett halvdagsarbete.

Det som kommer att komma som förslag är att det byggs ut mer av strukturer som kan forsla fram fossilbränsle till länder som inte tycker sig ha råd med det själva. Det är svaret. Det är väldigt mycket dessa diskussioner som kommer i budgetdiskussionerna också, alltså mycket av de boxar vi har suttit med här i EU-nämnden. Den vi förstörde var bland annat det här med det vi kallar infrastruktur. Bakom det döljer sig dock även de pengar som ska försörja transportlederna in i Europa med fossilbränsle, eftersom vi har ett stort importbehov.

Återigen, när det gäller detta med kommande målsättningar: Vi hänvisar till att kommissionen ska ta fram ett underlag för en ambition som en grupp länder länge har haft, nämligen att vi bör ta steg vidare för 2030. Det är inte politiskt moget att göra det eftersom så väldigt många håller emot.

När det gäller CO₂-skatt är jag den första att göra reklam för att fler borde använda den, men jag tycker att nationell beslutskompetens ska råda, vilket också brukar vara Miljöpartiets uppfattning i de här frågorna. Då kan det vara viktigt att påpeka lite grann hur det ser ut. Märk väl att vi har en kritik mot utsläppshandeln i Europa där priset är nere någonstans kring 2–3 euro per utsläppt ton. Det är en mycket svag prismekanism. Jämför det med Sveriges CO₂-skatt, som är uppe i 114 euro per utsläppt ton – 114!

Finland har också en CO₂-skatt, men den ligger mellan 60 och 30. Sveriges ligger alltså på 114. Även Danmark har en CO₂-skatt, och den ligger på 21. Norge, som inte är med i EU, har också en, och den ligger mellan 52 och 30. Vi har ytterligare några länder som nu faktiskt har skaffat sig en CO₂-skatt; Irland har en på 20 euro per ton och Sloveniens ligger på 15. Italien har aviserat att de tänker införa en – det är en del av saneringspolitiken i Italien – men den är ännu inte på plats. Tjeckien och Spanien har långt framskridna planer. Frankrike sade att de tänkte införa en och talade då om en nivå på 17 euro per ton, men se det gick inte. Det gick inte att få igenom. Övriga länder har ingen CO₂-skatt.

Sverige har 114 euro per utsläppt ton. Vi ligger alltså i en egen division. Det har en mycket starkt prisstyrande verkan på svenska marknader, men det väcker också frågan om inte andra också ska använda prisbildnings- och prisstyrningsmekanismer. Hur ska vi inom ramen för respekt för nationellt självbestämmande få dem att fatta dessa beslut? Ja, det går oerhört trögt, och när de väl inför skatterna hamnar de på låga nivåer.

Jag ropar inte på överstatlighet här, för jag har i många sammanhang hållit tillbaka att vi ska få europeiska skattebaser och europeisk styrning av detta. Ni kan nämligen tänka er vad nivån skulle bli; det skulle bli en kraftig sänkning om vi fick en centralstyrning av detta.

Jag tycker alltså att vi ska ha nationell suveränitet i det här beslutsfattandet. Vi ska konstatera att vi utan att använda den här typen av styrmekanismer kan fatta många beslut om mål. Man uppnår nämligen inte målen utan medel. Det kanske är därför Sverige i större utsträckning trampar på mot att nå sina mål medan en del andra länder just nu ökar sin fossilbränsleanvändning.

Det finns alltså grund för Ulf Holms oro, men det finns också grund för mitt påstående att Sverige ska stå upp för det vi har gjort och fortsätta att vara pådrivande men inse i vilken miljö vi rör oss inom Europa i dag.

2012/13:37

21 maj

Anf. 9 ORDFÖRANDEN:

Det är väl utmärkt att Sverige har en så hög svansföring när det gäller förnybar energi och avgifter och skatter för klimatförändrande utsläpp. Samtidigt är vi lyckligt lottade genom skapelsen i kraft av den omfattande vattenkraft vi har i det här landet och fördelar som kanske inte finns på alla andra håll i Europa.

I slutsatserna nämns behovet av diversifiering. För en kort tid sedan nåddes vi av nyheten att det nu förbereds för nya rör som ska transportera naturgas från Ryssland till Tyskland. Det nämns också en hel del om investeringar som EU, Europeiska investeringsbanken med flera ska göra när det gäller infrastrukturen på energiområdet. Min fråga är: Hur tänker vi i Sverige när det gäller diversifieringen i termer av geografisk strategi med mera?

Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det kommer säkerligen inte att vara föremål för diskussion på toppmötet, men vi har uppgifter om att Nord Stream vill utöka sin kapacitet. Det följer av allt det jag nu har berättat, det vill säga ett Europa som växlar upp fossilbränsleanvändningen och växlar in naturgas för att ersätta annat. Det är den riktning vi har i stora delar av Europa, och det kan ses i ljuset av Tysklands beslut att avveckla sin egen kärnkraft.

De har begärt tillstånd att undersöka havsbotten för att utöka sin kapacitet. Det ska naturligtvis behandlas i gängse ordning, och det spelar en viss roll hur de exakt utformar den ansökan. Jag vill inte gå händelserna i förväg, och det är inte en fråga för toppmötet.

Den litauiska premiärministern var här, och vi träffades dagen efter det att regeringen hade fattat elkabelbeslutet. Vi diskuterade ju länge till vilket av de baltiska länderna vi skulle dra den kabeln. Nu blir den dragen till Litauen. Den är tänkt att sedan sammanlänkas med de övriga två baltiska staterna så att vi får ett energinät som går över till Baltikum. Skälet till att de är glada är att de får ett annat alternativ. De blir en integrerad del av en marknadsprissättning med oss i Nordpool.

Jag tror att vi måste låta detta växa ut, allra helst som det är just el som i vårt fall kan styras till en mer klimatvänlig elproduktion som förhoppningsvis kan ersätta fossilbränsleanvändning. De baltiska länderna är ju mycket beroende av detta.

Den typen av diversifiering tycker jag att vi ska vara öppna för att bidra till. Det var vi i det här fallet. Det är Europasamarbetet när det är som bäst. Vi har listor på sådant de vill vara med och finansiera för att få riktiga alternativ som för in möjligheter att inte bara ha en producent och att också få annat än bara fossila bränslen.

Anf. 11 FREDRICK FEDERLEY (C):

Ordförande! Tack för inledningen, statsministern! Energifrågorna har en ganska stor komplexitet på många områden. Det är ett marknadsområde som hyggligt mycket är präglad av ett planekonomiskt tänkande i

den politiska debatten. Varje land vill vara självförsörjande. Jag tillhör dem som tycker att Sverige gärna får producera fem gånger mer el än vad vi konsumerar för att kunna exportera till våra grannländer och för att kunna vara konkurrenskraftiga gentemot energislag på kontinenten som har stora miljökonsekvenser.

Det är inte heller alldeles enkelt att bara hålla diskussionen till energi. I en situation där stora delar av Europa kämpar med arbetslöshetssiffror som är mångdubbla de svenska är det klart att det är svårt att på hemmaplan ta en diskussion om att införa koldioxidskatter som kanske är tio gånger högre än de man redan har. Därmed inte sagt att den är oviktig. Jag tror att vi måste komma dithän att varje land har koldioxidskatter som ligger närmare svenska nivåer för att få de miljöeffekter som vi är ute efter.

Under tiden måste vi vara medvetna om att det eventuellt påverkar arbetstillfällena i Sverige. Det påverkar också slutproduktens prissättning gentemot andra länder som har mycket lägre beskattningar. Det innebär inte att vi ska sänka våra ambitioner, utan vi ska göra vad vi kan för att få de andra länderna att agera något mer.

Det finns många medborgare, enskilda och företag som gör vad de kan för att dra sitt strå till stacken och säkerställa en energiproduktion som är grön och miljövänlig. Det är fina skrivningar i inledningen av texterna, bland annat om tillgången till ekonomisk, överkomlig och hållbar energi, man talar om att EU:s energipolitik måste säkerställa en oavbruten leverans som är hållbar och så vidare.

I andra ändan kan man ställa frågan om man lever upp till detta i alla delar i de konkreta handlingarna. Just nu diskuteras till exempel straffutlär på solpaneler från Kina eftersom de är så mycket billigare. Jag ber inte att statsministern ska fortsätta mitt insinuerande, men man kan ana att till exempel solpanelsproduktionen i Tyskland, som varit mycket stor och där det satsats mycket pengar, har ett intresse av att se till att den typen av regleringar kommer. Det kommer till syvende och sist att göra att ett visst antal terawattimmar inte kommer att produceras eftersom de blir för dyra därför att vi får hålla oss till europeiska solpaneler.

Det jag är ute efter, statsministern, är att vi måste få en politik som inte bara blir fina ord när rådet träffas, utan det måste vara en konsekvent politik som leder i rätt riktning. Jag undrar om det kan bli föremål för diskussion på rådet även om diskussionerna är långt gångna, för det går ju tvärt emot vad som står i skrivningarna.

Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det är ett intressant exempel på om formuleringarna håller hela vägen. Menar vi en marknadsmekanism? Menar vi öppen konkurrens? Eller menar vi i slutet av dagen gamla instinkter? Det är fullkomligt relevant i stora delar av Europa att betrakta energisystem som slutna, nationella system som dessutom ska skyddas från yttre påverkan. Det är rätt förhållande i Europa.

Solpanelerna är ett exempel på just detta. Senast jag var i Kina träffade jag en solkraftsproducent. Vi diskuterade bland annat den miljonstad som man bygger upp som enkom ska försörjas med solenergi. Det finns alltså en stor tilltro till det i Kina, och de har framför allt vädrat att det är en kommande industri. Därför har de kraftigt ökat sin produkt-

ion och skickat ut detta över världen, vilket helt ändrar prisförutsättningar.

I stället för att göra det ännu mer effektivt och ännu billigare och ta upp konkurrensen hör vi rop i Europa om att skydda oss på det sätt som sker i USA. Det handlar om klassisk frihandel kontra protektionism i diskussionen, här som på så många andra områden.

Ibland brukar man dra slutsatsen att allt händer i Kina och ingen annanstans. Men vi ska komma ihåg att Kina har någon procent solenergi i sin energibalans numera. 68 procent är fortfarande kol. Det är en koltyngd ekonomi och ett koltyngt samhälle som är helt ohållbart i sin utveckling och sin påverkan på klimat och den övriga världen.

Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD):

Vi tycker att en gemensam inre elmarknad med en gemensam reglering framstår som tveksam. Det är också svårt att se den uppenbara nyttan för svenska elkonsumenter med påtvingade regler om så kallade smarta nät. Vi ser inte heller varför svenska skattebetalare ska hjälpa till att finansiera en utbyggnad av import av gas från södra Kaukasus eller en upprustning av energinät i det forna Östeuropa. Om det övriga Europa vill samarbeta om de frågorna är det upp till de länderna att göra så.

När det gäller skattebedrägerier och frågor om skatteflykt tycker vi däremot att det är bra att man lyfter upp frågan om ett samarbete och att man framför allt försöker få till en samsyn mellan G8 och G20.

Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Skälet till att vi försöker hitta gränsöverskridande lösningar är att vi har en historia. Vi vet var vi kommer ifrån. Om varje land ska försöka klara sin egen energiproduktion är, som också ordföranden påpekade, förutsättningarna väldigt skiljaktiga.

En hel del länder har i realiteten inga egna energiproduktionsförutsättningar att tala om. De är därför, som jag nämnt flera gånger, mycket beroende av enskilda producentländer. De önskar väldigt ofta komma ifrån det egna beroendet. Det är för övrigt ofta prisstyrt; man kan uppleva skillnader hos samma producent mellan vilket pris de sätter i ett land och vilket pris de sätter i ett annat. Det är alltså allt annat än marknadsprissättning. Det är andra hänsyn som kommer in.

Men det finns också andra skäl. Vi har lärt oss att detta att vi kan låta energi och el flöda över gränserna gör att det blir mer leveranssäkert. Vi kan komma runt egna toppar när vi har kalla måndagar i juletid då vi ska köra i gång industrin. Då har vi kanske inte hela effekten själva utan importerar, medan vi i andra sammanhang kan exportera en hel del från ett land som har mycket klimatgod förutsättningar att producera elektricitet och energi.

Allt det har lett oss till slutsatsen att det är bättre om vi integrerar detta och skapar möjligheter att handla med varandra. Det blir bättre för klimatsituationen och även för förutsättningarna i Sverige, som jag upplever som ett av de länder som kanske har allra bäst förutsättningar att gå mot en mer klimatriktig elproduktion till ett energitörstande Europa.

2012/13:37

21 maj

Anf. 15 JENS HOLM (V):

Herr ordförande! Jag tycker att det är viktigt att vi är riktigt sakliga när vi talar om den svenska koldioxidskatten och andra styrmedel för att få ned utsläppen. Det är sant som statsministern säger, att Sverige var först i världen med att införa en koldioxidskatt, och den är också högst i världen, drygt 1 000 kronor per ton koldioxid. Men vi måste komma ihåg att andra länder har andra styrmedel för att minska sina utsläpp. I Tyskland har man till exempel en kilometerskatt. I Storbritannien har man en flygskatt, och man har miljö- och energiskatter.

I Sverige har vi mycket stora nedsättningar på koldioxidskatten för industrin. Hushållen betalar 20 gånger mer i koldioxidskatt än vad industrin gör. All industri och kraftproduktion som omfattas av EU:s utsläppshandelssystem omfattas inte av den svenska koldioxidskatten. Jag vill säga detta för att vi inte ska ha en statsminister som reser till Bryssel och är lite för nöjd med sig själv och den politik som förs.

Men statsministern har helt rätt i att det är bra att vi har en koldioxidskatt. Vi i Vänsterpartiet var nog mer positiva till införandet av den 1991 än vad statsministerns parti var, men vi kan lämna det därhän.

Jag skulle vilja gå över till förnybar energi och hur vi bäst stöder framtagandet av förnybar energi. Jag är, precis som statsministern, rätt orolig. Det såg ut som om det förnybara var på väg att växa starkt i Europa, men nu är det fossila på frammarsch. Det är vi båda mycket oroade över.

Jag tycker att det som står på s. 4 är bra, att subventioner av skadliga fossila bränslen ska fasas ut. Det är jättebra, men jag skulle vilja fråga statsministern hur det ska göras och när ska det göras. Här tror jag att statsministern skulle kunna spela en roll genom att vara riktigt konkret när det gäller att fasa ut miljöskadliga subventioner. Vi ska komma ihåg att Europeiska investeringsbanken lånade ut merparten av sina lån mellan 2007 och 2011 till fossila energikällor, kol, olja och gas. Det var ungefär 60 miljarder euro under den tidsperioden.

Till detta kan vi lägga regionalpolitiken, fiskeripolitiken och den gemensamma jordbrukspolitiken. Vi har en gigantisk subventionsapparat i Europa för fossil energi. Det är inte okej. Här tror jag att Fredrik Reinfeldt verkligen skulle kunna spela en roll genom att driva på att detta ska konkretiseras.

Min andra invändning rör det som står på s. 3 om behovet av en väl fungerande koldioxidmarknad. Det är mycket viktigt att vi har ett handelssystem för utsläppsrätter som fungerar väl. Det är precis som statsministern säger, att detta är ett system som i princip inte fungerar i dag. Utsläppsrätterna ligger på ungefär 3 euro per utsläppsrätt. För ett par veckor sedan kom det ett konkret förslag från EU-kommissionen om att undanhålla ungefär 900 miljoner utsläppsrätter för att på det sättet få upp priset på utsläppsrätterna och få utsläppshandelssystemet att fungera.

Miljöminister Lena Ek var för det initiativet, och jag tror att det också var hela regeringens politik. Tyvärr sänktes det förslaget av EU-parlamentet för några veckor sedan. Dina ledamöter från Moderaterna med Gunnar Hökmark i spetsen röstade emot det förslaget, Fredrik Reinfeldt. Då undrar man vilken Sveriges linje egentligen är. Det tror jag att många undrar.

Nu förhandlar man om förslaget igen, och såvitt jag har förstått ska man rösta om ett nytt förslag för att få ordning på utsläppshandelssystemet. Man ska rösta före EU-parlamentets sommaruppehåll. Därför vill jag veta vilken den svenska linjen är och vilken linje de svenska moderaterna i EU-parlamentet har.

Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Om vi sammanfattar Jens Holms inlägg är det nu mer viktigt att styra stater så att de inte har suveränitet och styra parlamentariker så att de inte röstar som de själva tycker.

Låt oss ta det första. Alltför mycket idéer bygger på: Gör ni inte som vi tycker så straffar vi er. Det är en linje som finns företrädd på en del håll i Europa men som jag känner rätt stor skepsis inför. Det är idén: Ni förstår inte själva. Den folkvalda regeringen och riksdagsmajoriteten ni har gör inte som vi vill, och därför kommer vi på olika sätt att bestraffa er. Jag tror att om Europa ägnar sig för mycket åt detta kommer vi att se alltmer av reaktioner som: Vi är inte ansvariga i det här landet. Det är någon annan som alltid beslutar.

Märk väl, Jens Holm: I dag sade du det du tycker att man ska göra, men det finns många listor på saker som politiker i Europa tycker att andra länder ska göra som inte liknar dina prioriteringar. Det blir lätt så att man är för när man själv har en god idé, och man är mot när man tycker att någon annan har en idé som man inte håller med om. Man måste gå till sina grundläggande principer.

Min princip är att suveränitet ska råda här, men vi ska vara noggranna med hur våra målformuleringar ser ut och att det också finns ett ansvar för att uppnå dem. Det är därför vi sitter med kommissionens benchmarkmått och går igenom detta ganska kontinuerligt. Gör länder det de ska? Går de mot de mål de har? Använder de styrmedel?

Det är alldeles rätt som Jens Holm säger att det finns olika sätt att utforma styrmedel. Jag vill påpeka att Sverige också har andra styrmedel än CO₂-skatt. När jag har träffat internationella klimatforskare, och jag har också talat med dem i Sverige, påpekar de att CO₂-skatten är bättre än allt annat. Det finns en stor risk att man går till sämre drivkrafter än det som är bäst. Det kan vara bra att komma ihåg.

Vi har haft den ordningen – och det tror jag att alla riksdagspartier har – att vi formulerar en regeringsuppfattning. Vi har agerat tillsammans som regering. Men jag har inte för mitt parti eller för någon annan i denna EU-nämnd föreställt att vi totalstyr våra europaparlamentariker. Jag ber att få påminna om att jag inför nämnd och riksdag har påpekat att det har funnits omröstningar där våra partier inte gått exakt i den takt som möjligen deras partiledningar i Stockholm tyckt vore den rätta och riktiga.

I grunden får naturligtvis de Europaparlamentariker som företräder Moderaterna presentera sin syn. Deras uppfattning är att man inte ska ändra i ett system. När vi har talat om det i regeringspartierna har vi nått fram till att ETS-systemet nu har så låga prisnivåer att det vore rätt att dra in en hel del av detta. Sedan hoppas jag att det ska kunna gå att få det på plats.

Det är divergerande uppfattningar i stora delar av Europa om detta, vill jag påpeka. Jag önskar att utsläppshandeln skulle bita och fungera

bättre. Det är därför jag nämner nivån 2–3 euro per utsläppt ton. I förhållande till vad CO₂-skatten gör är det milsvida skillnader. Det är klart att vi alla förstår att en utsläppshandel nere på de nivåerna har en mycket liten omställningseffekt.

Anf. 17 ROBERT HALEF (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen! En viktig fråga som kommer att diskuteras under veckans ministermöte i Bryssel är informationen mellan EU-länder för att komma åt dem som försöker undvika att betala skatt, så kallad skatteflykt eller skattebedrägeri.

Det finns redan en del bilaterala överenskommelser. Målet måste vara ett mer multilateralt samarbete för att bekämpa skatteundandragande. Informationsutbytet bör utvidgas till att omfatta fler länder, och en mer global standard bör skapas för informationsutbyte länderna emellan.

Min fråga till vår statsminister är: På vilket sätt kommer Sverige att agera för att få till en automatisk informationsdelgivning i EU och globalt för att minska skatteflykt?

Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Som jag redogjorde för i min inledning tycker vi att det är rätt att man går mot ett mer automatiserat informationsutbyte. Det har skett ganska betydande förbättringar på senare år för att komma bort från den äldre tidens syn på skatteparadis och de möjligheter att undkomma beskattning som följer av det.

Storbritannien har G8-ordförandeskapet. Det är därför viktigt att påpeka att detta också har ett globalt genomslag. Det är globala kapitalrörelser som är fullkomligt möjliga och som man måste ha som utgångspunkt.

Det enda vi egentligen ska säga från svensk sida är att vi tycker att detta är bra framför allt när det gäller informationsutbytet. Vi vill samtidigt markera en respekt för våra bilaterala dubbelbeskattningsavtal som väldigt ofta har tillkommit för att möjliggöra vår egen export. Sverige är ett exportberoende land. Vi har framförhandlat många bra bilaterala avtal med länder runt om i världen som vi inte vill se upphävida.

Det är både och, skulle jag vilja säga. Vi vill både ha globala regler, framför allt när det gäller informationsutbyte, och att våra bilaterala skatteregler, som redan i dag fungerar väl, ska fortsätta att verka.

Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (S):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för genomgången! När jag hör statsministern i detta sammanhang tycker jag att vi från svensk sida tidigare har haft en positiv bild när vi åkt på toppmötena. Vi har velat göra någonting i den väg som vi tycker att man ska gå. I det här fallet, när det gäller energi, är det att man ska ha mer förnybart och mindre fossilbränsle.

Nu verkar bilden mycket mer negativ från statsministerns sida, att det inte längre skulle vara möjligt. Då måste man fråga sig: Kommer det att bli stora svårigheter att över huvud taget diskutera förnybar energi i Europa i framtiden? Det är en rimlig fråga.

Det finns en annan fråga när det gäller skatter som det är viktigt att man ställer i det här sammanhanget. På sista sidan finns en punkt F där

man talar om skadliga skatteåtgärder. Det framgår inte riktigt vad det skulle vara för någonting.

Det är mina två frågor till statsministern.

2012/13:37

21 maj

Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Jag vill återigen understryka att Van Rompuy har kallat till ett så kallat tematiskt toppmöte som mer är inriktat på att diskutera och som har ett ganska kort tidsförlopp. Van Rompuy var själv i Stockholm och redogjorde för att han ser det som ett av flera tematiska möten som ska förbereda marstoppmötet nästa år då vi mer ska gå igenom benchmarkmåten i 2020-processen.

Jag har anmält nu och också tidigare att vi är en grupp länder som har diskuterat till exempel en uppväxling av reduktionsmålet på EU-nivå från 20 till 30 procent, men det har mötts av en grupp länder som säger att de i så fall inte är med på det. I stället säger de: Vi föreslår att ni gör det, att ni som tycker att vi ska göra det kan ta hand om det, och så blir det frivilligt för oss andra.

Då får vi inte ett EU-27 som går mot 30 procent i reduktion med en bördefördelning. Jag var med den natten när vi bördefördelade. Säger man 20 procent betyder inte det 20 procent, utan alla 27 får varsin siffra beroende på de egna förutsättningarna. Ur det arbetade vi fram den svenska nationella målformuleringen om 40 procent, vilket vida överskred det som lades på oss i bördefördelningen. Det låg runt 30, om jag minns rätt.

Den individuella siffran är något annat än den gemensamma. Om den gemensamma direkt får tio länder som säger: Det gäller inte oss, utan ni övriga får ta över det vi inte gör. Då tycker jag att vi inte längre talar om EU:s klimatpolitik. Då talar vi om en grupp länder som tar på sig alltihop. Det kommer att visa sig, hör och häpna, att det är de länder som redan i dag gör mest och använder de största styrmedlen. Detta kan vi vara helt öppna och ärliga med. Det är så den politiska situationen ser ut. Vi har enskilda medlemsländer som "veterar" varje försök att gå tillbaka till en hårdare klimatstyrning.

Vi kan naturligtvis framföra, och det kommer jag att göra, att vi borde ha med det oftare och i olika sammanhang. Men jag har för nämnden redogjort för det politiska läget och hur det har tagits upp när vi tidigare har diskuterat.

Nu ska vi se om vi är klokare vad gäller den andra frågan. Det ärliga svaret verkar vara att vi inte exakt vet vad det är för slags förstärkningsåtgärder det handlar om. Vi är förhoppningsvis bättre underrättade när vi kommer till Bryssel.

Anf. 21 SUSANNA HABY (M):

Ordförande! Tack så mycket, statsministern, för alla väl valda svar på de svåra frågor som har ställts! Vi får en beskrivning av situationen som väldigt komplex. Det är svårt att komma fram, men man har ändå något slags vision om att man med frivillighet kan komma framåt med kunskap och goda föresatser.

Det är lite svårt att ställa en fråga när nästan alla frågor har gått igenom. Det känns som att det går åt fel håll, mer användning av fossila

bränslen och inte så mycket förnybar energi. Man importerar från länder utanför EU som man kanske blir politiskt beroende av.

Tror statsministern att det finns en gräns där kommissionen och EU sätter hårdare press på varje enskild stat och att det inte längre kommer att vara ett så tillåtande klimat där de själva kan bestämma sin energimix eller hela tiden ligga efter i sina investeringar i förnybar energi? Kommer den gränsen, och när är i så fall måttet rågat?

Min andra fundering handlar om utbyte av information när det gäller skatter. Det är oerhört viktigt. Det är väldigt mycket pengar. Jag funderar också på alla de pengar som finns i maffiasystemet. Det kanske är ännu större än det som handlar om skatteflykt och annat. Det känner jag på något sätt är en ännu större fråga inte bara för EU utan globalt. Hur löser man den jättestora frågan?

Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Utgångspunkten är arbetet inför mötet i Köpenhamn. Det är i förarbetena till det mötet som mycket av Europas målformuleringar ska förstås. Syftet var att Europa skulle ta sin del av ansvaret för att trovärdiggöra tvågradersmålet, som det hette.

Man kan påpeka att med 20 procents reduktion till år 2020 underpresterar Europa i förhållande till vad som krävdes i tvågradersmålet. Det verkligt dystra är att stora delar av världen i övrigt har gått i motsatt riktning. Vi har ökade utsläpp. Det har gjort att många av klimatforskarna återkommit och sagt att vi nu har ännu större risker framför oss. Det syns i att Europas och EU:s samlade påverkan på klimatet hela tiden minskar. De riktigt stora utsläppen ligger i Mellanöstern, Asien och andra delar av världen.

Finns det någon gräns? Det bör påpekas att den metod som Europa valde avviker från allt annat. Vi har ett gränsöverskridande beslut för flera länder som i lagstiftning infört det som ett reduktionsmål. Det är fördelat efter beslut med individuella siffermål för vart och ett av de 27 länderna. När vi nu närmar oss 2020 ska det följas upp om länderna har gjort vad som sades åt dem. Aggregerat hävdar kommissionen återigen – det är nu 2013, så det är en bit kvar – att vi är på väg att uppnå dessa mål.

Innan Ulf Holm begär ordet igen och säger: Du måste säga en gång till att de underpresterar, så säger jag det. De underpresterar i förhållande till tvågradersmålet. Det sker på både förnybarsidan och reduktionssidan, men det sker med olika framryckning. Det är ett nytt toppmöte 2015 i Frankrike. Världen skulle behöva sluta sig till nya åtaganden och gå upp till 2030. Mellannivåerna för 2050 har vi talat mycket om, men politik måste också utformas i det nära. Därför kommer 2030 att bli mer relevant.

Jag är mån om att det blir på nivåer som för frågan i rätt riktning och att alla är med. Är inte alla med får vi en ny verklighet. Där har vi varit förut, coalition of the willing. De som vill går före, men de stora utsläppsländerna och de många räcker upp handen och säger: Fast inte vi.

Jag tror tyvärr inte att världen längre är i ett läge där det löser sig i klimatfrågan. Den löses inte ensamt av de länder som vill. Många av dem som friskriver sig, harklar sig eller har en ursäkt måste också med, annars klarar vi det inte.

Anf. 23 ULF HOLM (MP):

Jag behöver inte ta allt på listan, eftersom statsministern besvarade vissa frågor. Jag vill dock återkomma till en konkret sak. Det gäller det som står om att fasa ut subventionen av skadliga fossila bränslen.

Kan inte den skruvas till lite mer? Eller är det mer taktiskt att låta den vara? Den är väldigt betydelsefull. Det är sprängkraft i den frågan. Det är mycket möjligt att strategin är att inte skriva för mycket för att sedan överraska med att ni har beslutat detta och att det innebär just det, eftersom det är så pass viktigt.

Sedan saknar jag en sak som också statsministern kommer tillbaka till, och det är jobbfrågan. Men ingenstans i dokumentet står det att omställning av energisektorn är jobbskapande. Det skulle vara väldigt bra om det fanns med tydligare i texterna, eftersom statsministern själv har återkommit till att vissa länder klagar – man har hög arbetslöshet och orkar inte göra det också. Men själva omställningen till förnybart, energiomställningen, är ju jobbskapande i sig, och det tror jag är viktigt att föra fram.

Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! I målformuleringarna, som vi har antagit, finns det att vi ska verka för att skadliga subventioner ska växlas ut. Det är en av Europas största poänger mot övriga delar av världen. Problemet är att de också finns kvar i Europa. Det är klart att det underminerar en del av vår trovärdighet. I sak är vi naturligtvis helt överens.

Om vi diskuterar att använda höjd CO₂-skatt blir det än mer absurt att vi fortfarande ger skattesubventioner till användning av fossila bränslen. Det är väl den lägsta hängande frukten, kan man tycka. Men att också ta bort de subventionerna visar sig ofta lägga tryck på viss typ av produktion, lantbruk, vissa delar av industrin och vad det nu kan vara fråga om.

Jag anser att de är förpliktade att också göra detta. Och så är vi tillbaka till: Vem är det då som är förpliktad? Ja, det är nationalstaterna, som måste fullgöra de olika målformuleringar som är individuellt fördelade. Jag ska naturligtvis gärna inskräpa denna poäng än en gång. Det är så upplägget har varit.

Sedan var det fråga om jobbskapande. Det är därför jag säger att jag förutser att det blir väldigt små förflyttningar i de här papperen. Så som vi nu har diskuterat klimat- och energipolitiken en längre stund diskuteras den inte runt om i Europa, utan det är betalning för transport av fossila bränslen, säkerställa att vi som är lite isolerade blir indragna i ett fossilbränslesystem som kan komma från flera håll.

Det är så diskussionerna går. Det ska levereras säkert och helst så prisstyrt som möjligt, alltså absolut ingen prissättning som är marknadsbaserad och inte går att förutse. Det gör att det ibland är väldigt tungt för oss att försöka röra i texter, för då kommer tio stycken från ett annat håll som går precis i den riktning som jag lovar att Ulf Holm inte vill se.

I sak håller jag med, och det kan möjligen bli några förflyttningar. De som har haft att förbereda toppmötet säger att det är där de tror att vi kommer att stanna. Det beror mycket på att det nu i mindre grad är ett beslutsmöte, om ni förstår mig rätt, eftersom det är en tematisk diskussion för att förbereda kommande förhandlingar om vad vi ska göra 2030, vart vi ska gå med våra ramverk och allt det som jag fått frågor om i dag.

Anf. 25 JENS HOLM (V):

Jag har två saker. Statsministern nämnde, som jag förstod det, vikten av att skala upp EU:s reduktionsmål från 20 procent till 30 procent. Det är väldigt bra nyheter, om det är den officiella svenska positionen, att EU ska minska sina utsläpp med 30 procent till 2020. Jag skulle vilja att statsministern återigen tar upp den frågan och deklarerar att det är den svenska positionen och att det gäller oberoende av vad andra stora aktörer i världen – USA, Kina eller Brasilien – gör. Jag har full förståelse för statsministerns poäng. Att bara tio EU-länder ska ha den målsättningen är inte så kraftfullt. Det tycker inte jag heller. Det ska vara EU-27.

Vad sedan gäller reformen av utsläppshandelssystemet vill jag återigen understryka vikten av tydlighet från statsministerns sida. Det var bra att Fredrik Reinfeldt sade att man behöver undandra ett betydande antal utsläppsrätter från utsläppshandelssystemet för att få upp priset och för att handelssystemet över huvud taget ska fungera. Det är ett medskick från min sida att statsministern ska ta upp det redan i morgon på sammanträdet, så att det inte bara blir Storbritannien som driver den frågan. Storbritannien var tidigt ute i fråga om vikten av att reformera utsläppshandelssystemet.

Jag skulle vilja säga en sak till statsministern, detta apropå den svenska positionen och vad EU-parlamentarikerna gör i Bryssel. Jag satt i EU-parlamentet tidigare, och jag vet inte hur många gånger, Fredrik Reinfeldt, vi träffade statssekreterare och även ministrar som med stor tydlighet redovisade den svenska positionen i viktiga frågor. Det fick vi höra gång efter annan. Och jag var tacksam för det. Jag tyckte att det var bra att vi fick veta vad den officiella linjen från den svenska regeringen var.

Om ni inte har gjort det med stor tydlighet till era moderata partikamrater i EU-parlamentet tycker jag att det är av stor vikt att göra det nu, så att de inte röstar mot ett sådant här förslag igen.

Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Reduktionsökningen från 20 till 30 procent – jag har redan angett det. Hur ska den i så fall se ut? Är det i så fall alla 27? Ja, säger Jens Holm, det ska det vara. Bra. Då har vi ett problem. Jag har varit med i förhandlingsrummet när vi har diskuterat detta, och då säger en mycket stor grupp länder: It must be voluntary. Då byter vi formulering. Går vi ytterligare ett steg är den uppväxlingen frivillig för de länder som vill, och de som vill avstå slipper.

Men det är lite mer problematiskt än så. Några av de länder som är våra vänner i att vilja driva på säger: Vi kan tänka oss att gå upp till 30 procent. Sedan hänvisar de till ett nationellt beslut där de säger: Vi har dessutom tagit ett nationellt reduktionsmål, så vi har redan täckt in effekten av att gå upp till 30 procent. Bland annat har Danmark och Tyskland tagit sådana beslut. Vad de säger är: Vi kan gärna gå med på att höja från 20 till 30 procent, men det får inte ytterligare påverka Tyskland eller Danmark i förhållande till de beslut vi redan har fattat.

Då hamnar vi i kniptången. Vi har alltså länder som ska slippa, som ska köra över det till länder som vill, som hänvisar till nationella mål som inte får röras.

Den politiska realiteten av allt det jag nu har berättat är att de möjligen säger att de vill gå från 20 till 30 procent, men se, det har vi alltså inte löst. Då tycker jag att det är hederligt som ledande politiker att inte framställa saker på något annat sätt än vad de är.

Jag skulle kunna göra precis samma sak. Sverige är för att vi går från 20 till 30 procent, och eftersom vi har ett nationellt reduktionsmål på 40 procent har vi redan tagit vår del och behöver därför inte göra något ytterligare. Har vi löst något för klimatet då? Nej.

Det är precis så här som internationella klimatförhandlingar till slut går till. I rummen sitter man sedan och diskuterar: Vad är det för nationella mål? Vilken del ska man ta av en gemensam förflyttning? Därför har jag konstaterat flera gånger att jag tycker att det är politiskt ofärdigt och för lite tryck, naturligtvis, på många länder som bara säger: Vi orkar inte mer, vi kan inte gå längre.

Jag har levt i tron att i takt med reduktionen, alltså att man använder en hel del inväxling av förnybart och stänger ned en del kolkraftverk – det händer trots allt en hel del bra på detta område – ska vi få en större tilltro till att det går. Jag kan bara redovisa att 2013 är vi inte där, men vi måste dit, och vi kommer att driva fram det i våra diskussioner inför det klimatomöte som ska hållas 2015.

Självklart ska Europa tillbaka till den här diskussionen, men jag menar att det måste vara EU-27. Jag tycker att EU-27 i det sammanhanget är tillräckligt meriterande för att förstå att man sedan inte behöver säga att alla delar av världen måste följa, även om det vore önskvärt. Sanningen är att vi inte ens är där att vi har EU-27, och då blir det mer oklart för mig hur det målet ska kunna effektueras. Det har gjorts att vi inte har kommit längre just i den frågan.

Anf. 27 TERES LINDBERG (S):

Jag skulle först vilja tacka statsministern för en bra genomgång.

Statsministern lyfte när det gäller skattefrågorna fram OECD och det arbete som de gör. I förra veckan hade skatteutskottet en öppen utfrågning om bolagsskatten och bolagsskattebasen i en global ekonomi. Då lyftes också, särskilt från Svenskt Näringsliv, upp det Bepsprojekt som OECD arbetar med, alltså Base Erosion and Profit Shifting. Det handlar just om var skatten ska tas ut.

I detta fall har Sverige fått frågan att vara med och delta i en arbetsgrupp för att få en bra utveckling av det här, och Sverige tackade nej i första läget eftersom man inte riktigt visste vad arbetsgruppen handlade om. Sedan har Sverige kommit tillbaka och sagt att vi vill vara med men då inte fått det.

Det är klart att det kanske inte alltid är så bra, särskilt när Svenskt Näringsliv för oss redovisade den riktning som OECD-arbetet just nu tar. Det ser nu ut som att förslagen kommer att landa i att den huvudsakliga skatten ska tas ut i det land där varan säljs. Det blir såklart ett problem för oss i Sverige. Vi är ju ett ganska stort exportland, men är som land ganska litet, och här säljs inte så jättemycket varor i förhållande till andra.

Jag skulle framför allt vilja rikta en uppmaning till statsministern i alla dessa mycket viktiga frågor som handlar just om att undvika aggressiv skatteplanering, nämligen: Se till att varor blir beskattade där de hör

hemma. Det är ett jättebra arbete som nu bedrivs av EU, men Sverige måste se till att hålla sig väl framme. Oavsett vad vi tycker om skatter och vilken nivå det ska vara på skatterna är det viktigt för oss att så mycket som möjligt av skatterna betalas i Sverige och inte någon annanstans.

Se till att visa framfötterna! Det är min uppmaning.

Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M):

Herr ordförande! Det finns en global konkurrenssituation när det gäller bolagsbeskattnings, och Europa är ett exempel på detta. Vi har stor spännvidd på vår kontinent. Vi har ett rörligt kapital. Vi har oftast företag som är på plats i flera länder och med stora möjligheter att flytta runt. Det gör att det för offentliga finanser i många länder är mycket viktigt hur man utformar och vilken nivå man har på sin bolagsskatt. Vi bör komma ihåg att till exempel i Sverige ger den svenska bolagsskatten drygt 200 miljarder i inkomster till offentliga finanser. Det görs från bolag som varje år betalar rätt mycket bolagsskatt till bolag som inte betalar särskilt mycket, och bägge kan vara exempel på företag som går med vinst.

Det berättas för mig att den här frågan, som för övrigt inte heller är föremål för toppmötesdiskussioner, togs fram vid sittande möte. Vi tycker att vi är länkade med sekretariatet i dessa frågor och visar framfötterna, om vi ska använda det begreppet här. Vi tycker att det är viktigt att det sker en samordning.

Sedan ska vi minnas när vi talar om bolagsskattebasen att vi har en annan diskussion inom EU, och det är att vi gemensamt ska definiera en bolagsskattebas som vi känner oss mer tveksamma kring. Det är inte bara skattesatshöjden, utan det är också hur man definierar bredden på bolagsskattebasen. Bakom det finns dels en oro för att det definieras på ett sätt som gör att vi inte kan styra suveränt över detta själva, dels är det välbekant att en hel del har idéer om att en del av skattebasens inkomster ska hamna i Bryssels institutioner och inte i Sverige i vårt fall. Återigen: Det är mycket stora inkomster vi talar om för offentliga finanser.

Ja, man ska vara med på möten, men ibland ska man vara med för att säga hit men inte längre, för här gäller också vår syn på nationell suveränitet. Det är dock inte fallet i OECD.

Den uppkomna frågan var, som sagt, på ett möte och egentligen inte förberedd. Det var nog skälet till att det inte blev ett omedelbart jakande svar.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Ingen ytterligare har begärt ordet. Jag skulle vilja ställa en fråga till Johnny Skalin. Jag uppfattade att Sverigedemokraterna uttryckte tvivel när det gällde fullbordande av den inre energimarknaden. Skulle vi uppfatta det som avvikande mening?

Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD):

Ja, vi anmäler avvikande mening i förhållande till regeringen med anledning av det jag anförde tidigare.

Anf. 31 ORDFÖRANDEN:

Bra att vi fick det utklarat.

2012/13:37

21 maj

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt, men jag har noterat avvikande mening från Sverigedemokraterna och ett medskick från Vänsterpartiet.

Därmed återstår för EU-nämnden bara att tacka statsministern med medarbetare för i dag.

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	1
Anf. 3 MARIE GRANLUND (S)	4
Anf. 4 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	5
Anf. 5 GUSTAV BLIX (M)	5
Anf. 6 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	6
Anf. 7 ULF HOLM (MP)	7
Anf. 8 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	8
Anf. 9 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 10 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	9
Anf. 11 FREDRICK FEDERLEY (C)	10
Anf. 12 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	10
Anf. 13 JOHNNY SKALIN (SD)	11
Anf. 14 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	11
Anf. 15 JENS HOLM (V)	12
Anf. 16 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	13
Anf. 17 ROBERT HALEF (KD)	14
Anf. 18 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	14
Anf. 19 BÖRJE VESTLUND (S)	14
Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	15
Anf. 21 SUSANNA HABY (M)	15
Anf. 22 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	16
Anf. 23 ULF HOLM (MP)	17
Anf. 24 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	17
Anf. 25 JENS HOLM (V)	18
Anf. 26 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	18
Anf. 27 TERES LINDBERG (S)	19
Anf. 28 Statsminister FREDRIK REINFELDT (M)	20
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 30 JOHNNY SKALIN (SD)	21
Anf. 31 ORDFÖRANDEN	21